

ENSZ 1244 (1999) számú határozat

*Elfogadva a Biztonsági Tanács 4011. ülésén,
1999. június 10-én**

A Biztonsági Tanács,

tekintettel az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaira és elveire, és a Biztonsági Tanácsnak a nemzetközi béke és biztonság fenntartása terén viselt elsődleges felelősségére

felidézve az 1998. március 31-án kelt, 1160 (1998), az 1998. szeptember 23-án kelt, 1199 (1998), az 1998. október 24-én kelt, 1203 (1998) és az 1999 május 14-én kelt, 1239 (1999) számú határozatait

sajnálataát fejezve ki amiatt, hogy a fenti határozatokban foglalt kívánalmak nem kerültek teljes mértékben végrehajtásra

azzal az eltökélt szándékkal, hogy kezelje a Koszovóban, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságban tapasztalható súlyos humanitárius válságot, valamint, hogy biztosítsa a biztonságos és szabad hazatérést valamennyi menekült és otthonát elhagyó személy számára

* UN. RESOLUTION 1244 (1999) Adopted by the Security Council at its 4011th meeting, on 10 June 1999. <http://www.unmikonline.org/press/reports/N9917289.pdf>

elítélve a koszovói lakosság ellen irányuló minden erőszakos cselekményt, valamint a felek bármelyike által elkövetett minden terrorcselekményt

felidézve a Főtitkár 1999. április 9-án kelt nyilatkozatát, melyben aggodalmát fejezte ki a Koszovóban tapasztalható humanitárius tragédiával kapcsolatban

újból megerősítve valamennyi menekült és otthonát elhagyó személy jogát arra, hogy biztonságban visszatérjenek otthonaikba;

felidézve a volt Jugoszlávia területén elkövetett háborús bűnök kivizsgálásával foglalkozó Nemzetközi Törvényszék joghatóságát és mandátumát;

üdvözölve az 1999. május 6-án elfogadott, a koszovói válság politikai rendezésére vonatkozó általános elveket (S/1999/516, a jelen határozat 1. melléklete), és a Belgrádban, 1999. június 2-án előterjesztett dokumentum 1–9. pontjában foglalt alapelvek Jugoszláv Szövetségi Köztársaság általi elfogadását (S/1999/649, a jelen határozat 2. melléklete), továbbá a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság részéről az említett dokumentum elfogadását;

újból megerősítve minden tagállamnak a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, valamint a térség más államai szuverenitása és területi épsége iránti elkötelezettségét, a Helsinki Záróokmányban és a 2. mellékletben foglaltaknak megfelelően;

újból megerősítve a korábbi határozatokban foglalt felhívást a Koszovó számára adandó érdemi autonómiára és valódi önrendelkezésre vonatkozóan,;

megállapítva, hogy a térségben uralkodó helyzet továbbra is veszélyezteti a nemzetközi békét és biztonságot;

eltökélve a nemzetközi személyzet biztonságának és védelmének, valamint a jelen határozatból eredő kötelezettségek valamennyi érintett általi

végrehajtásának biztosítására, és ebből a célból az ENSZ Alapokmányának VII. fejezete alapján eljárva

- 1.) úgy dönt, hogy a koszovói válság politikai rendezésének az 1. mellékletben foglalt általános elveken, valamint a 2. mellékletben bővebben kifejtett elveken és más kívánalmakon kell alapulnia;
- 2.) üdvözli a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság részéről az 1. bekezdésben hivatkozott elvek és más kívánalmak elfogadását, és ezek mihamarabbi végrehajtását illetően felszólítja a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságot a teljes körű együttműködésre;
- 3.) nyomatékosan felszólítja a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságot a koszovói erőszak és elnyomás haladéktalan és ellenőrizhető beállítására, valamint arra, hogy kezdje meg és ellenőrizhető módon teljesítse valamennyi katonai, rendőri és félkatonai erő Koszovóból történő fokozatos, gyors menetrend szerinti kivonását, amellyel összhangban valósul meg a koszovói nemzetközi biztonsági jelenlét telepítése is;
- 4.) megerősíti, hogy a kivonást követően a jugoszláv és a szerb katonai és rendőri erők megegyezés szerinti része visszatérhet Koszovóba a 2. mellékletben foglalt feladatok ellátása céljából;
- 5.) úgy dönt, hogy az Egyesült Nemzetek égisze alatt egy nemzetközi polgári és biztonsági jelenléte telepít Koszovóba, a szükségleteknek megfelelő felszereléssel és személyzettel, és üdvözli a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság ezekhez a jelenlétekhez való hozzájárulását;
- 6.) felkéri a Főtitkárt, hogy a Biztonsági Tanáccsal folytatott egyeztetést követően jelöljön ki egy Különleges Képviselőt a nemzetközi polgári jelenlét megvalósításának irányítására, továbbá felkéri a Főtitkárt, hogy utasítsa a Különleges Képviselőjét a nemzetközi biztonsági jelenléttel való szoros együttműködésre azért, hogy mindkét jelenlét ugyanazon célok elérése érdekében, egymást kölcsönösen támogatva működjön;
- 7.) felhatalmazza a tagállamokat és az érintett nemzetközi szervezeteiket a 2. melléklet 4. pontja szerinti koszovói nemzetközi biztonsági jelenlét feltételeinek megteremtésére, a 9. bekezdésben foglalt feladatok ellátásához szükséges valamennyi eszközzel;
- 8.) megerősíti a hatékony polgári és biztonsági jelenlétek gyors és mielőbbi koszovói telepítésének szükségességét, és követeli, hogy a felek teljes mértékben működjenek együtt a telepítés során;

- 9.) úgy dönt, hogy a Koszovóba telepítendő és az ott működő nemzetközi biztonsági jelenlét felelősségei a következőkre terjednek ki:
- a. az ellenségeskedések kiújulásától való elrettentés, a tűzszünet fenntartása és szükség szerinti kikényszerítése, valamint a szövetségi és a köztársasági katonai, rendőri és félkatonai erők Koszovóból történő kivonásának biztosítása és visszatérésük megakadályozása, a 2. melléklet 6. pontjában foglaltak kivételével;
 - b. a Koszovói Felszabadítási Hadsereg (KFH) és az egyéb koszovói albán fegyveres csoportok lefegyverzése a jelen határozat 15. bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően;
 - c. olyan biztonságos környezet kialakítása, amelyben a menekültek és az otthonukat elhagyó személyek biztonságban hazatérhetnek, a nemzetközi polgári jelenlét működni képes, az ideiglenes igazgatás kiépíthető és a humanitárius segélyek célba juttathatók;
 - d. A közbiztonság és a közrend biztosítása mindaddig, amíg a nemzetközi polgári jelenlét át nem veszi az e feladat ellátásáért viselt felelősséget;
 - e. az aknamentesítés felügyelete mindaddig, amíg a nemzetközi polgári jelenlét, amikor ez alkalmas, át nem veszi az e feladat ellátásáért viselt felelősséget;
 - f. a nemzetközi polgári jelenlét működésének megfelelő mértékben történő támogatása és az azzal folytatott szoros együttműködés;
 - g. szükség esetén határellenőrzési feladatok ellátása;
 - h. a saját, a nemzetközi polgári jelenlét, valamint a más nemzetközi szervezetek védelme és mozgásszabadságuk biztosítása.
- 10.) felhatalmazza a Főtitkárt, hogy az érintett nemzetközi szervezetek segítségével hozza létre a nemzetközi polgári jelenlétet Koszovóban egy olyan koszovói ideiglenes igazgatás megteremtése céljából, amely igazgatás lehetővé teszi, hogy Koszovó lakossága érdemi autonómiát élvezzen a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságon belül, és amely átmeneti igazgatást nyújt, miközben létrehozza az ideiglenes demokratikus önkormányzat intézményeit, és feltügyleli azok fejlődését, a békés és normális élethez szükséges körülmények valamennyi koszovói lakos számára történő biztosítása céljából;
- 11.) úgy dönt, hogy a nemzetközi polgári jelenlét fő felelősségei az alábbiakra terjednek ki:

- a. az érdemi autonómia és önkormányzás megteremtésének elősegítése Koszovóban a végső rendezésig, a 2. melléklet és a Rambouillet-i egyezmény (S/1999/648) maradéktalan figyelembe vételével;
 - b. alapvető polgári közigazgatási feladatok ellátása, ahol és ameddig ez szükséges;
 - c. a demokratikus és autonóm önkormányzás átmeneti intézményeinek megszervezése és fejlődésük felügyelete, ideértve a választások megszervezését is a politikai rendezésig;
 - d. eme intézmények létrejöttével, az igazgatási felelőségek átadása, továbbá a koszovói helyi átmeneti intézmények és az egyéb békeépítő tevékenységek megszilárdulásának felügyelete és támogatása;
 - e. a Koszovó jövőbeni státusát meghatározó politikai folyamatok megkönnyítése, a Rambouillet-i egyezmény (S/1999/648) figyelembe vételével;
 - f. a folyamat végső szakaszában, a hatáskörök koszovói átmeneti intézmények által a politikai rendezés nyomán kiépülő intézmények részére történő átadásának felügyelete;
 - g. a kulcsfontosságú infrastruktúra újjáépítése és az egyéb gazdasági újjáépítés támogatása;
 - h. a humanitárius és a katasztrófák következményeit enyhítő segélyezés támogatása, a nemzetközi humanitárius szervezetekkel együttműködésben;
 - i. a polgári törvényes rend és a közrend fenntartása a nemzetközi rendőri személyzet Koszovóba történő telepítése révén, amely egyúttal magában foglalja a helyi rendőri erők létrehozását is;
 - j. az emberi jogok védelme és előmozdítása;
 - k. valamennyi menekült és otthonát elhagyó személy koszovói otthonaikba történő biztonságos és akadálytalan visszatérésének biztosítása.
- 12.) hangsúlyozza, hogy a nemzetközi segélyek gyors és hatékony célba juttatásának biztosítása érdekében szükség van összehangolt humanitárius segélyezési műveletekre, illetve arra, hogy a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság engedélyezze a humanitárius segélyszervezetek Koszovóba történő akadálytalan eljutását és működjön együtt ezekkel a szervezetekkel;
- 13.) arra biztat minden tagállamot és nemzetközi szervezetet, hogy járuljon hozzá a gazdasági és társadalmi újjáépítéshez, valamint a mene-

kültek és az otthonukat elhagyó személyek biztonságos visszatéréséhez, továbbá ezzel összefüggésben hangsúlyozza egy nemzetközi donorkonferencia lehető legkorábbi időpontban történő összehívásának fontosságát, különösen a 11. bekezdés g. pontjában foglaltak céljából;

- 14.) teljes együttműködést követel minden érintett részéről a volt Jugoszlávia területén elkövetett háborús bűnök kivizsgálásával foglalkozó Nemzetközi Törvényszékkel, ideértve a nemzetközi biztonsági jelenléteket is;
- 15.) követeli, hogy a KFH és az egyéb koszovói albán fegyveres csoportok haladéktalanul szüntessenek be minden támadó cselekményt, és teljesítsék a Főtitkár Különleges Képviselőjével folytatott egyeztetés alapján a nemzetközi biztonsági jelenlét vezetője által meghatározott leszerelési feltételeket;
- 16.) úgy dönt, hogy az 1160. (1998) számú határozat 8. bekezdésében foglalt tilalmak nem vonatkoznak a nemzetközi polgári és biztonsági jelenlétek használatában lévő fegyverekre és a kapcsolódó eszközökre;
- 17.) üdvözi az Európai Uniónak és az egyéb nemzetközi szervezeteknek a koszovói válság által érintett térség gazdasági fejlődésével és stabilizációjával kapcsolatos átfogó megközelítés kialakítására irányuló munkáját, ideértve a Délkelet-európai Stabilitási Paktum széleskörű nemzetközi részvétellel történő végrehajtását a demokrácia, a gazdasági jólét, a stabilitás és a regionális együttműködés előmozdítása céljából;
- 18.) követeli, hogy a térség valamennyi állama teljes mértékben működjön együtt a jelen határozat minden elemének végrehajtásában;
- 19.) úgy dönt, hogy a nemzetközi polgári és biztonsági jelenléteket kezdetben 12 hónapos időszakra hozza létre, amely a Biztonsági Tanács ellentétes döntésének hiányában tovább folytatódik;
- 20.) felkéri a Főtitkárt, hogy rendszeres időközönként tegyen jelentést a Tanácsnak a jelen határozat végrehajtásáról, ideértve a nemzetközi polgári és biztonsági jelenlétek vezetésének jelentéseit is; az első jelentéseket a jelen határozat elfogadásától számított 30 napon belül kell előterjeszteni;
- 21.) úgy dönt, hogy a továbbiakban is aktívan foglalkozni fog az üggyel.

I. sz. melléklet

A Petersbergi Központban, 1999. május 6-án megtartott G-8 külügyminiszteri ülés elnökének nyilatkozata a találkozó eredményeiről

A G-8 külügyminiszterei az alábbi általános elveket fogadták el a koszovói válság politikai rendezésével kapcsolatban:

- a koszovói erőszak és elnyomás haladéktalan és ellenőrizhető befejezését;
- a katonai, rendőri és félkatonai erők visszavonását Koszovóból;
- olyan hatékony nemzetközi polgári és biztonsági jelenlétek Koszovóba telepítését az Egyesült Nemzetek támogatásával és beleegyezésével, amelyek képesek a közös célkitűzések elérésének biztosítására;
- az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának döntésével ideiglenes igazgatás létrehozását Koszovóban, amely biztosítja a békés és normális élethez szükséges körülményeket valamennyi koszovói lakos számára;
- minden menekült és otthonát elhagyó személy biztonságos és szabad visszatérését, valamint a humanitárius segítségnyújtó szervezetek akadálytalan eljuttatását Koszovóba;
- a koszovói érdemi önkormányzatról szóló ideiglenes politikai keretmegállapodás kidolgozásához vezető politikai folyamatot, maradéktalanul figyelembe véve a Rambouillet-i egyezményt, valamint a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság, és a térség más országai szuverenitásának és területi épségének elveit, illetve a KFH lefegyverzésének követelményét;
- a válság sújtotta térség gazdasági fejlődésének és stabilizációjának átfogó megközelítését.

II. sz. melléklet

A koszovói válság rendezése érdekében az alábbi elvekben szükséges a megegyezés:

1. A koszovói erőszak és elnyomás haladéktalan és ellenőrizhető befejezése.
2. Valamennyi katonai, rendőri és félkatonai erő gyors menetrend szerinti, ellenőrizhető kivonása Koszovóból.
3. Olyan hatékony nemzetközi polgári és biztonsági jelenlétek telepítése Koszovóba az ENSZ égisze alatt, akár az Alapokmány VII. fejezete alapján eljárva, amelyek képesek a közös célkitűzések elérésének biztosítására.
4. A nemzetközi biztonsági jelenléteket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének jelentős részvételével felálló egységes parancsnokság és irányítás alatt kell telepíteni, és fel kell hatalmazni arra, hogy biztonságos környezetet teremtsen minden koszovói személy számára, és elősegítse valamennyi menekült és otthonát elhagyó személy biztonságos hazatérését.
5. Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának döntése alapján, a nemzetközi polgári jelenlét részeként ideiglenes igazgatás létrehozása Koszovó számára, amely igazgatás lehetővé teszi Koszovó lakossága számára, hogy érdemi autonómiát élvezzen a Jugoszláv Szövetségi Köztársaságon belül. Az ideiglenes igazgatásnak el kell látnia az átmeneti kormányzás feladatát, miközben létrehozza az ideiglenes demokratikus önkormányzat intézményeit, és felügyeli azok fejlődését, a békés és normális élethez szükséges körülmények valamennyi koszovói lakos számára történő biztosítása céljából.
6. A kivonulást követően, jugoszláv és szerb egységek megegyezés szerinti része engedélyt kap a visszatérésre az alábbi feladatokat ellátása céljából:
 - összeköttetés biztosítása a nemzetközi polgári misszió és a nemzetközi biztonsági jelenlét között;
 - az aknamezők megjelölése és mentesítése;
 - jelenlét fenntartása a szerb kulturális örökségek területén;
 - jelenlét fenntartása a kulcsfontosságú határátkelőhelyeken.
7. Minden menekült és otthonát elhagyó személy biztonságos és szabad visszatérése az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának felügye-

lete alatt, valamint a humanitárius segélyszervezetek akadálytalan eljutása Koszovóba.

8. A koszovói érdemi önkormányzatról szóló ideiglenes politikai keret-megállapodás kidolgozásához vezető politikai folyamat, a Rambouillet-i egyezmény, a Jugoszláv Szövetségi Köztársaság és a térség más országai szuverenitása és területi épsége elveinek, valamint a KFH lefegyverzésének maradéktalan figyelembe vételével. A felek közötti rendezésről folytatott tárgyalások nem késleltethetők, vagy szakíthatják meg a demokratikus önkormányzás intézményeinek felállítását.
9. A válság sújtotta térség gazdasági fejlődésének és stabilizációjának átfogó megközelítése. Ez magában foglalja a Délkelet-európai Stabilitási Paktum széleskörű nemzetközi részvétellel történő végrehajtását a demokrácia, a gazdasági jólét, a stabilitás és a regionális együttműködés további előmozdítása érdekében.
10. A katonai műveletek felfüggesztése feltételezi a fenti elvek, valamint korábban megnevezett és az alábbi lábjegyzetben felsorolt egyéb elemek elfogadását.¹ Ezt követően gyorsan elfogadásra kerül egy katonai-technikai egyezmény, amely többek között meghatározza a további eljárásokat, ideértve a koszovói jugoszláv/szerb egységek szerepét és feladatait is:

A kivonulás:

- a kivonulás eljárása, ideértve a szakaszokra bontott, részletes menetrendet, valamint annak az ütközőzónának a kijelölését Szerbián belül, amely mögé az erők visszavonulnak.

¹ Egyéb megkívánt elemek:

- A kivonulás gyors és pontos menetrendje, melynek értelmében például hét nap áll rendelkezésre a kivonulás befejezésére, és 48 óra a légvédelmi fegyvereknek a 25 km-es közös biztonsági zónából történő kivonására;
- A fent megállapított négy feladatkör ellátására visszatérő egységek a nemzetközi biztonsági jelenlét felügyelete alatt állnak majd, és megegyezés szerinti kis létszámra korlátozódnak (százak, nem ezrek);
- A katonai műveletek felfüggesztésére az ellenőrizhető visszavonulás megkezdése után kerül sor;
- A katonai-technikai egyezmény kidolgozása és megvalósítása nem hosszabbíthatja meg a kivonulás befejezésére korábban meghatározott időtartamot.

Visszatérő egységek:

- a visszatérő egységek felszerelése;
- feladat-meghatározás a funkcionális felelősségi körökre vonatkozóan;
- a visszatérés menetrendje;
- működésük földrajzi területeinek kijelölése;
- a nemzetközi biztonsági jelenléttel és a nemzetközi polgári misszióval való kapcsolattartásra vonatkozó előírások.

Fordította: *Juhász Adrienn Lilla*
Nyelvileg lektorálta: *Szilágyi Imre*
Szakmai lektor: *Sulyok Gábor*